

Doküman No: LAB-T01/P01

Yürürlük Tarihi: 19.04.2000

Değişiklik No: 2

Değişiklik Tarihi: 17.11.2014

NUMUNE ALMA TALİMATI

DEĞİŞİKLİK DURUMU

Değişiklik Tarihi	Açıklama	Değişiklik No
-	Yeni yayımlandı	0
05.10.2005	İçerik ve Yönetim	1
17.11.2014	Değişikliği Yapıldı	2
	Yönetim Değişikliği Yapıldı	

HAZIRLAYAN: İlknur KELEŞ

Lab. Numune Alma Hemş.

İMZA

ONAYLAYAN: Nusret TAHERİ

Başhekim

İMZA

ONAYLAYAN: Ülkü ÖZEL

Kalite Yönetim Temsilcisi

İMZA

NUMUNE ALMA TALİMATI

1. AMAÇ: Bu prosedürün amacı numune alma işlemlerinde izlenecek yolun belirlenmesi ve standardizasyonun sağlanmasıdır.

2. KAPSAM: Bu prosedürün kapsamına numune alma ünitesi, laboratuvar girmektedir.

3. UYGULAMA:

3.1. Kol Venalarından Kan Alma İşlemi

3.1.1. İşlem için gerekli malzemeler uygun bir yere hazırlanarak hastaya yapılacak işlem hakkında bilgi verilir.

3.1.2. Hasta dik olarak kan alma koltuğuna oturtulur ve kol fikse edilir. Kan alınacak kol, kan almaya uygun şekilde uzatılır.

3.1.3. Hastadan istenen tetkiklere göre kan alınacak tüplerin üzerine adı-soyadı ve tüp numarası yazılır.

3.1.4. Hastanın giysisinin kolu dirsekten yukarı çekilerek işlem alanı ortaya çıkarılır. Turnike dirseğin yukarı kısmından bağlanıp hastaya avucunu açıp kapaması söylenir ayrıca kolun alt tarafından üst tarafa doğru hafif masaj yapılarak kan alınacak ven dolgun hale getirilir.

3.1.5. Ven dolgunluğu parmakla hissedilince uygulama yeri alkol ile silinip holtere takılı iğnenin kesik yeri üstte kalacak şekilde damara girilir.

3.1.6. Damara girildiği an kan alınacak tüpler teker teker holter içine yerleştirilip. tüplerdeki vakum sayesinde kan alma işlemi hızlı bir şekilde yürütülür vakum tamamen bittiğinde tüpe kan akımı yavaşlamaya başlar ve bir süre sonra tamamen kesilir dolan tüpler düşüp kırılmayacak bir yere bırakılarak boş tüpler sıra ile doldurulur

3.1.7. Tüm tetkikler için gerekli kan alındıktan sonra elini serbest bırakması söylenir. Daha sonra turnike açıldıktan sonra kuru pamuk yada spunc bastırılarak iğne damardan çekilir. Hastaya kolunu kıvrırmaması sadece pamuk üzerine yaklaşık olarak 3-5 dk. basınç yapması söylenir.

3.2. Kapiller Kan Alma İşlemi

3.2.1. Parmaktan kan alma

Hastaya yapılacak işlem anlatılır, hasta dik olarak oturtulur. Hastanın parmakları soğuksa ısınması beklenir ya da sıcak suya batırılarak ısıtılır, kurulur. Kan alınacak parmak alkol ile silinir ve kurulur.

3.2.2. Lanset ile parmak delinir ve kendiliğinden gelen kanın ilk damlası kuru pamukla silinir daha sonraki kan damlası kan tahliline göre yardımcı malzemeler yardımıyla alınır.

3.2.3. İşlem sonunda delinen yer üzerine kuru pamuk bastırılır. Alınan örnekler laboratuvarın ilgili bölümüne gönderilir

NUMUNE ALMA TALİMATI

3.2.4. Bu yöntemle en fazla 0,5 – 1,00 cc kan alınabilir. Kapiller kan alma ile hematokrit kan sayımı (özellikle bebeklerde) periferik yayma, kanama ve pıhtılaşma zamanı gibi tahliller yapılır.

3.3. Balgam Kültürü

Balgam kültürü için hastalardan sabah erkenden, tek bir öksürükle beraber çıkarabilecekleri ve fazla tükürük olmamasına dikkat edilerek balgamları alınır. Ağız kapaklı steril kaplara mümkünse bir defada verilmelidir.

3.4. Boğaz Kültürü

Boğaz salgısı steril eküvyonla alınır. Eküvyon bademcikler üzerine sürüldükten sonra ağız mukozası ve tükürükle temas ettirilmeden alınmalı ve kurumadan işleme alınmalıdır. Bir saatten daha geç işleme alınacaksa eküvyon içinde 0,25 cm³ kadar buyyon bulunan tüpe daldırılmalıdır.

3.5. Burun Kültürü

Steril eküvyon burun deliklerinde sokulup septum nası mukozasına sürülerek alınır.

3.6. Kulak Kültürü

Yine steril eküvyon kullanılır. Orta kulak iltihabında, dış kulak yolu antiseptik bir madde ile silinir ve uzman kişi (özellikle uzman kişi almalıdır) eküvyon ile kültür örneğini alır. Eğer dış kulaktan (fronkülden) örnek alınacaksa deri alkol ile temizlenir ve steril eküvyon kullanılır.

3.7. Göz Kültürü

Konjunktivadan muayene maddesi alt kapak aşağı çekilerek alt forniksten eküvyon ile alınır. Eküvyon kapak kenarlarına değdirilmemelidir.

3.8. Yara Kültürü

Açık yaralarda cerahat eküvyon ile veya alevde kızgın dereceye kadar ısıtılıp soğutulmuş öze ile alınır.

3.9. Vajinal Kültür

Hasta 2 saat süre ile idrarını yapmamış ve en az 24 saat vaginal ilaç kullanmamış olmalıdır. Önce uretranın ağzı steril kuru pamukla temizlenir eküvyon sokulup hafifçe döndürülerek muayene maddesi alınır, kurumadan test çalışılır.

3.10. İdrar Kültürü

Üretra ağzı ve etrafı önce su ve sabunla sonra steril tuzlu su ile iyice temizlendikten sonra hasta önce idrarının bir kısmını dışarı akıtır geri kalan idrarı steril örnek kabına yapılır.

3.10.1. Steril İdrar Örneğinin Alınması

İdrar yolları sisteminde bir enfeksiyondan şüphe edildiği zaman genellikle idrar kültürü alınır. Bunun için 5-10 cc idrar örneği aseptik koşullarda steril bir tüpe

NUMUNE ALMA TALİMATI

alınır. İdrar kültürü için gerekli örnek doktor istemine göre kateterizasyon veya idrar yapma yoluyla elde edilir.

3.10.2. Çocuklarda İdrar Örneği Toplama

Çocuk söyleneni anlıyorsa erişkinlerdeki metodlarla idrar örneği toplanır. Eğer çok küçükse idrar toplamak için plastik idrar torbası veya toplama kabı kullanılır.

Kız çocuklarda atılabilir plastik idrar torbası veya toplama kabı (geniş ağızlı) genital bölgeye yerleştirilir ve flasterle veya plastik torbanın kendi yapıştırıcısı ile yapıştırılır.

Çocuğun idrarını yapıp yapmadığını sık sık kontrol edilir idrar yapmışsa örnek kabı yavaşça çıkarılıp flaster uygulanan bölge temizlenir çocuk rahatlatılır.